

การพัฒนาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน
บ้านดอยช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
The Development of Guidelines for Building Good Relationship of School and
Communities Surrounded Ban Doi Chang School under Chiang Rai Primary
Educational Service Area Office 2

นายวัชรพล ถนอม

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ ดร. สมเกียรติ ตุ่นแก้ว

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเวศ เวชชะ

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 เพื่อเสนอแนวทางการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 1 คน ครู จำนวน 9 คน ผู้ปกครองจำนวน 20 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 10 คน รวมทั้งหมด 40 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 มีดังนี้

1. การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ เขียนโครงการ และเสนอขออนุมัติโครงการการประชุมเชิงปฏิบัติการ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการตามกำหนดการ การให้ความรู้เกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ บทบาทและหน้าที่ของครูและบุคลากรต่อโรงเรียนกับชุมชน การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน แนวทางการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และให้ผู้เข้าร่วมประชุม เสนอแนวทางการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 2) การศึกษาดูงานในชั้นเตรียมการ คือการประชุม เพื่อสร้างความเข้าใจสร้างความตระหนัก และวิธีการที่โรงเรียนและชุมชนจะทำร่วมกัน ขั้นตอนการ คือ การทำกิจกรรมร่วมกัน มีการกำหนดกิจกรรม ผู้รับผิดชอบ

งบประมาณ ระยะเวลา การประเมินผล ขั้นสรุปผล คือ การรายงานผลการศึกษาดูงานที่โรงเรียนต้นแบบได้จัดกิจกรรมให้โรงเรียนทราบแนวทางการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ที่ประสบผลสำเร็จ

2. การพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน ได้แก่ 1) งานสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือหรือบริการชุมชน ซึ่งได้กำหนดการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ในด้านต่าง ๆ การให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน การให้คำแนะนำหรือข้อปรึกษาในการจัดกิจกรรมชุมชน การให้บริการแหล่งเรียนรู้ แหล่งศึกษาค้นคว้าทางวิชาการแก่ชุมชน 2) งานสถานศึกษาขอความร่วมมือจากชุมชน ซึ่งได้กำหนดการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในด้านต่าง ๆ การให้ชุมชนเสนอแนะแนวทางเพื่อการสนับสนุนและพัฒนาโรงเรียน 3) งานการเชิญผู้ปกครองและประชาชนในชุมชนมาประชุม 4) งานการออกเยี่ยมผู้ปกครอง และผู้เรียนตามบ้าน 5) งานการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและหน่วยงานอื่น 6) งานการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา ได้กำหนดการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การเผยแพร่ข่าวสาร เกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน

3. การนิเทศติดตามผล แนวทางการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง ทั้ง 6 งาน นั้นการพัฒนาการดำเนินงาน ในภาคเรียนที่ 1 ในระหว่างการดำเนินการ ได้มีการสังเกตการณ์ สัมภาษณ์ การจัดกิจกรรมงานต่าง ๆ ในการเข้าร่วมกิจกรรมของครูและบุคลากรทางการศึกษา จะได้รับการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานโดยใช้การนิเทศการดำเนินงานแบบให้

คำชี้แนะ โดยจะนำผลการดำเนินงานในครั้งที่ 1 มาสะท้อนผลหาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้างในภาคเรียนที่ 2 ต่อไป โดยมีแผนการดำเนินงาน ครูผู้รับผิดชอบ ปฏิทินการนิเทศติดตามผลการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียน

Abstract

This study aimed to develop the guidelines building the good relationship of the school and communities surrounded Ban Doi Chang School under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 2. The samples were 40 participants including 1 administrator, 9 teachers, 20 parents and 10 school committee members. The research instruments were questionnaire and interview. The data analysis employed mean and standard deviation. The results showed that:

1. The development of teachers and educational personnel was proposed. 1) Workshop involved project development and proposal requesting budget for workshop, appointing workshop committees, implementing workshop as scheduled, orienting the knowledge on definition, significance, roles and duties of teachers and educational personnel for school and communities, building good relationship with communities, the guidelines building good relationship with communities and allowing meeting participants to propose ideas for building good relationship between school and communities. 2) Field trip involved meeting preparation to

build awareness and methods for school and communities to work together. Implementation involved doing activities together by designing activities and assigning persons on duty, budget, duration and evaluation. Summary involved developing the field trip report after visiting the best practice school in order to present the guidelines for building good relationship of school and communities.

2. The implementation of building good community relations were the following steps.

1) School offering assistance or services for the communities in various aspects such as assisting students, counselling or advising on developing activities for communities, offering learning resources and academic resources for communities. 2) School receiving assistance from the communities involved allowing communities to propose the guidelines for supporting school development. 3) Inviting parents and villagers to attend the meeting. 4) Visiting parents and students at their home. 5) Building good relationship with communities and other organizations. 6) School public relations involved advertising news and school's works.

3. Supervision concerning 6 tasks in the 1st semester involved observation, interview, activities attended by teachers and educational personnel. This was supervised and evaluated by means of giving advice and reviewing the past implementation to reflect for developing the guidelines in building good relationship between school and communities in the 2nd semester of Ban Doi Chang School based on action plan, assigned teachers on duty, supervision calendar for monitoring the activities for building good relationship of school and communities.

บทนำ

การศึกษาในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับบุคคลในชุมชน เพราะโรงเรียนเป็นแหล่งให้การศึกษากับผู้เรียน ซึ่งมาจากบุคคลในชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ ผู้เรียนจะนำสิ่งที่เรียนรู้จากโรงเรียนไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน ดังนั้นจึงทำให้ผู้เรียนมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น ๆ รวมทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครองของผู้เรียนเองด้วย บุคคลในชุมชนก็จะดำรงชีวิตตามผู้เรียนไปด้วย จึงถือได้ว่าโรงเรียนเป็นแหล่งให้การศึกษาโดยทางอ้อมแก่ชุมชนนั่นเอง โรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วม คือ ให้ประชาชนยอมรับว่าโรงเรียนเป็นสถาบันสำคัญของชุมชน เป็นสิ่งมีค่าของทุกคน ช่วยทำให้การเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนดีขึ้น ดังนั้น ประชาชนในชุมชนย่อมมีความรู้สึก ร่วมกันในการเป็นเจ้าของโรงเรียน ยินดีที่จะให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือโรงเรียน ซึ่งอาจจะเป็นเงิน วัสดุ สิ่งของ และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงโรงเรียน ทำให้ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียน และประชาชนในชุมชนมีความเข้าใจซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี เพราะโรงเรียนกับชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน แต่ถ้าโรงเรียนกับชุมชนไม่มีความสัมพันธ์กัน ก็จะทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา เช่น โรงเรียน ผู้บริหาร และครูจะถูกกล่าวหา ถูก

คำหนิ เพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับกลุ่มคนที่เป็ปัญหาต่อการศึกษาในชุมชนแต่ละแห่งมักจะมีผู้ที่มีปัญหาไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือทางโรงเรียน

ดังนั้น การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจะช่วยแก้ปัญหาเหล่านั้น เพื่อปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนตามความต้องการของชุมชน เพราะการเรียนการสอนของโรงเรียนจะต้องมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับชุมชน ต้องอาศัยความร่วมมือสนับสนุนจากชุมชน จะต้องใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ของชุมชน จะต้องให้ผู้เรียนนำสิ่งที่ได้รับจากการเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวัน และนำไปเผยแพร่แก่ชุมชนได้อีกด้วย

ดังนั้นหลักสูตรและการเรียนการสอนของโรงเรียนจะต้องได้รับการปรับปรุงตามความต้องการ ของชุมชน เพื่อใช้ทรัพยากรของชุมชนให้เกิดประโยชน์ เพราะชุมชนมีทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งทรัพยากร ธรรมชาติ บุคคล สถาบัน และวัฒนธรรมมากมาย ทรัพยากรต่าง ๆ เหล่านี้ย่อมนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ต่อการศึกษาในโรงเรียนได้ ทำให้โรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจชุมชนดี ทั้งในด้านปัญหาของชุมชน ความต้องการของชุมชน ทรัพยากรในชุมชนเพื่อโรงเรียนจะได้ช่วยแก้ปัญหาของชุมชน และปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับชุมชน หากโรงเรียนมีการบริหารงานที่ดีประสบความสำเร็จ จะส่งผลให้ประชาชนในชุมชนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบ และไม่เอาเปรียบผู้อื่น

ดังนั้นงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นงานที่ส่งเสริมให้มีความสำคัญกับการศึกษาและเนื่องจากโรงเรียนเป็นสถาบันที่มีคุณค่าต่อชุมชนเป็นอย่างมากไม่ว่าจะเป็นด้านการให้ความรู้แก่ผู้เรียนและชุมชน หรือช่วยแก้ปัญหาของชุมชน ความสำคัญในเรื่องต่าง ๆ ที่กล่าวมานั้นส่งผลให้ผู้บริหาร ครู และชุมชนมีความรู้สึกที่ดีต่อกัน ทำให้ผู้บริหาร และครู มีขวัญกำลังใจในการทำงาน อีกทั้งชุมชนก็ให้การสนับสนุนโรงเรียนในทุก ๆ ด้าน เป็นปัจจัยที่จะส่งผลให้การจัดการศึกษาประสบความสำเร็จ (กิตติมา ปรีดีติลล, 2532 : 238)

โรงเรียนเป็นสถาบันซึ่งเกิดขึ้นตามความต้องการและความจำเป็นของชุมชนจึงต้องคล้อยตาม ชุมชนเมื่อชุมชนเปลี่ยนแปลงไป โรงเรียนก็ควรเปลี่ยนแปลงไปด้วยและต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำชุมชน ในฐานะที่มีหน้าที่เตรียมสมาชิกของชุมชนให้เหมาะสมกับสภาพแห่งความเปลี่ยนแปลงของชุมชนนั้น กล่าวคือเมื่อสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อมของชุมชนเปลี่ยนแปลงไป การจัดการศึกษา ของโรงเรียนก็ต้องเปลี่ยนแปลงไปตามที่คาดหวัง คือ โรงเรียนต้องจัดการศึกษารองรับการเปลี่ยนแปลง ดังกล่าว โรงเรียนจะสามารถปฏิบัติตามบทบาทนี้ได้ดี ก็ต่อเมื่อมีโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างใกล้ชิด โดยผู้บริหารโรงเรียนต้องสร้างภาพลักษณ์ของโรงเรียนให้เด่นชัด โดยการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม และสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจจากชุมชน ซึ่งจะก่อให้เกิดแรงจูงใจให้ชุมชนเห็นคุณค่าของโรงเรียน พร้อมทั้งจะให้ความร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้า และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน (สนธยา ตุ่นเจริญ, 2545 : 2-3) งานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนมีความสำคัญกับการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยยึดหลักว่าจะต้องให้ผู้เรียน ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพและถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ดังจะเห็นได้ว่าสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่มีความสัมพันธ์ กันอย่างใกล้ชิดที่จะต้องดำเนินการจัดกระบวนการศึกษาให้เหมาะสมกับผู้เรียนโดยเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม ตลอดจนความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2546 : 12)

โรงเรียนกับชุมชนจึงอยู่ในฐานะเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ มีการช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกันซึ่งกันและกัน ดังนั้น การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น จะต้องทำทั้ง 2 ลักษณะกล่าวคือ การนำกิจกรรมภายในโรงเรียนออกสู่ประชาชน และนำเอาชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียน ทั้งนี้ต้องเป็นไปด้วยความจริงใจ มีความเรียบง่าย กระทำอย่างต่อเนื่อง มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ เป็นกิจกรรมที่สร้างสรรค์ สอดคล้องกับ สภาพและศักยภาพของชุมชน (กมล กำลัหาญ, 2546 : 18) โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ กล่าวถึงขอบข่ายงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนออกเป็น 6 งาน คือ งานการให้บริการ ชุมชน งานรับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากชุมชน งานเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ งานเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน งานจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคมมูลนิธิ และงานประชาสัมพันธ์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547 : 256) จากขอบข่ายการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนที่กล่าว มาต้องใช้หลักการการสร้างมนุษยสัมพันธ์ การให้เกียรติซึ่งกันและกัน ซึ่งการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชนเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นทุกเวลาสถานที่ตามสถานการณ์ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องตระหนักว่า “ความสัมพันธ์ระดับบุคคลจะพัฒนาเป็นความสัมพันธ์ ระดับหน่วยงาน” ดังนั้นแนวคิดพื้นฐานที่สำคัญที่สุดคือ “การยอมรับในความเป็นคน เคารพในความคิด และพฤติกรรมของคนที่แตกต่างกัน” และ “จงปฏิบัติต่อคนอื่น เหมือนกับที่ต้องการให้เกิดการขับเคลื่อน กระบวนการพัฒนาโรงเรียนอย่างยั่งยืน” (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547 : 249) ดังนั้นกิจกรรมที่จัดต้องมีความหลากหลายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน โดยมีผู้บริหารเป็นผู้นำและที่สำคัญ คือ โรงเรียน และชุมชนต้องมีการพัฒนาไปพร้อมกัน

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง เป็นงานที่จะต้องส่งเสริมให้ความสำคัญกับการศึกษาด้านการให้ความรู้แก่ผู้เรียน และชุมชน การช่วยเหลือชุมชน มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดกับชุมชน เพราะโรงเรียนเป็นสถาบันพัฒนาคนเพื่อดำรงชีวิตที่ดีในชุมชน การ ทราบสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันของความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน สภาพที่ควรจะเป็นในความคาดหวังของการ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ต่อการพัฒนาของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นหนทางนำไปสู่ความร่วมมือระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนได้ และเป็นไปตามความต้องการของชุมชน การดำเนินงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชนพบว่ามีปัญหาในการดำเนินงาน คือ โรงเรียนกับชุมชนต่างคนต่างอยู่ ครู ผู้ปกครอง และชุมชนมี ปฏิสัมพันธ์ร่วมกันน้อย ผู้ปกครองและชุมชนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนน้อย

จากปัญหาดังกล่าวทางโรงเรียนบ้านดอยช้างจึงควรทำการศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง เพราะความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ดีนั้นจะทำให้ เกิดประโยชน์กับโรงเรียน ครู ผู้เรียน และชุมชน ดังนั้นผู้วิจัย ในฐานะเป็นผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์โรงเรียน บ้านดอยช้าง จึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน นำผลการวิจัยข้อมูลที่ได้ เพื่อที่จะกำหนดแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พัฒนาคุณภาพการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และประชาชนมีความเข้าใจซึ่งกันและ

กัน ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกับชุมชนอย่างถูกต้องตามวิถีชีวิตของชุมชน และความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อเสนอแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

ประโยชน์ของการการศึกษา

ด้านความรู้

1. ได้รับทราบเกี่ยวกับสภาพการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
2. ได้ทราบเหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
3. ได้ทราบแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

ด้านการนำไปใช้

ผลจากองค์ความรู้จากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในส่วนของ การวางแผนการปรับปรุง และสามารถสร้างแนวทางที่สนองต่อความต้องการของโรงเรียนและชุมชนได้

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. สภาพการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง ซึ่งประกอบไปด้วย งานให้บริการแก่ชุมชน งานรับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากชุมชน งานเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ งานเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน งานจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ งานประชาสัมพันธ์
2. เหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง
3. แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง

แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Source)

1. ผู้บริหารสถานศึกษา
2. ครู
3. ผู้ปกครอง
4. คณะกรรมการสถานศึกษา

แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source)

1. รายงานการให้บริการแก่ชุมชน
2. รายงานการรับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากชุมชน
3. รายงานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ
4. รายงานการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. รายงานการจัดตั้งกลุ่มชมรม สมาคม มูลนิธิ
6. รายงานการประชาสัมพันธ์

ขอบเขตพื้นที่

1. บ้านดอยช้าง หมู่ที่ 3 ตำบลลาวี อำเภอมะสรวย จังหวัดเชียงราย
2. บ้านใหม่พัฒนา หมู่ที่ 25 ตำบลลาวี อำเภอมะสรวย จังหวัดเชียงราย
3. บ้านดอยล้าน หมู่ที่ 4 ตำบลลาวี อำเภอมะสรวย จังหวัดเชียงราย

ขอบเขตด้านเวลา

1. การศึกษาสภาพการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน

บ้านดอยช้าง ในช่วงปี 2561-2562

2. การศึกษาสภาพอนาคตที่พึงประสงค์และแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง ในช่วงปี 2563-2564

วิธีดำเนินการศึกษา

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพของการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

เครื่องมือการวิจัย

1. แบบสอบถาม เรื่อง “แนวทางการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

แหล่งข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามและแบบบันทึกผลไปเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ส่งให้ผู้เกี่ยวข้องเพื่อเก็บข้อมูล ดังนี้ แบบสอบถามชุดที่ 1 เรื่อง “แนวทางการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนของ

โรงเรียนบ้านดอยช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2” ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร 1 คน ครูผู้สอน 9 คน ผู้ปกครอง 20 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 10 คน รวมทั้งหมด 40 คน

วิธีการเก็บข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอยช้าง เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลของโรงเรียนบ้านดอยช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ที่เป็นผู้ให้ข้อมูล
2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ประชากร ได้แก่ ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร 1 คน ครูผู้สอน 9 คน ผู้ปกครอง 20 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 10 คน รวมทั้งหมด 40 คน จากนั้นนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์สรุปเป็นความเรียง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามโดยใช้ Microsoft excel เพื่อสรุปหาค่าร้อยละ จากแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลตามระดับคุณภาพ โดยแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale)
2. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามสภาพการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียน กับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 คือ จะทำการแปลความหมายข้อมูลโดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยายและแปลความหมายจากค่าเฉลี่ยโดยกำหนดเกณฑ์การแปลผลข้อมูล โดยใช้เกณฑ์มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2535 : 23-24) และแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้
 - 4.51-5.00 หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์อยู่ในระดับมากที่สุด
 - 3.51-4.50 หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก
 - 2.51-3.50 หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง
 - 1.51-2.50 หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อย
 - 1.00-1.50 หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อยที่สุด
3. นำแบบสอบถามที่ตรวจดูความสมบูรณ์ และให้ค่าน้ำหนักคะแนนเรียบร้อยแล้วไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์คำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป
4. นำผลการคำนวณที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายและสมมติฐานของการวิจัยต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาเหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้ คือ การระดมสมอง (Brain Storming) เกี่ยวกับเหตุปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง สำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์และสรุปแบบสอบถามและแบบสำรวจจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 นำมาใช้เป็นข้อมูลในการระดมสมอง โดยมีประเด็นการระดมสมอง คือ เหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง ทั้งภายในและภายนอก

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ประชากร ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร 1 คน ครูผู้สอน 1 คน ผู้ปกครอง 1 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 1 คน รวมทั้งหมด 4 คน

การจัดเก็บข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอยช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 เพื่อขออนุญาตระดมสมอง (Brain Storming) บุคลากรที่เกี่ยวข้องของโรงเรียนบ้านดอยช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือการระดมสมอง (Brain Storming) ในวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2563 เริ่มเวลา 15.30 – 16.30 น. ณ ห้องประชุม รวมเวลา 1 ชั่วโมง มาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลร่วมกับผู้บริหาร 1 คน ครูผู้สอน 1 คน ผู้ปกครอง 1 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 1 คน รวมทั้งหมด 4 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการระดมสมอง (Brain Storming) มาทำการวิเคราะห์เนื้อหาสำคัญและ การวิเคราะห์เนื้อหาเชิงเหตุและผล (Cause and Effect) และสรุปเนื้อหาเชิงบรรยาย (Content Analysis) เกี่ยวกับเหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการสนับสนุนหรืออุดหนุนคุณภาพการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้ คือ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เกี่ยวกับแนวทางการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 มีรายละเอียด ดังนี้

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ประชากร ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร 1 คน ครูผู้สอน 1 คน ผู้ปกครอง 1 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 1 คน รวมทั้งหมด 4 คน

การจัดเก็บข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอยช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 เพื่อขออนุญาตสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)
2. ผู้วิจัยติดต่อผู้ให้สนทนากลุ่ม ในวันที่ 7 กันยายน พ.ศ. 2563 เริ่มเวลา 15.30 – 16.30 น. ณ ห้องประชุม รวมเวลา 1 ชั่วโมง
3. การดำเนินการสนทนากลุ่ม
4. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) มาสรุปผล และวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เกี่ยวกับแนวทางการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาสำคัญ (Content Analysis) และสรุปเนื้อหาเชิงบรรยาย แล้วสังเคราะห์นำเสนอเป็นแนวทางการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 เพื่อเสนอแนวทางการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 1 คน ครู จำนวน 9 คน ผู้ปกครองจำนวน 20 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 10 คน รวมทั้งหมด 40 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 มีดังนี้

1. การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการเขียนโครงการ และเสนอขออนุมัติโครงการการประชุมเชิงปฏิบัติการ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการตามกำหนดการ การให้ความรู้เกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ บทบาทและหน้าที่ของครูและบุคลากรต่อโรงเรียนกับชุมชน การสร้างความความสัมพันธ์กับชุมชน แนวทางการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และให้ผู้เข้าร่วมประชุม เสนอทางการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 2) การศึกษาดูงานในชั้นเตรียมการ คือการประชุม เพื่อสร้างความเข้าใจสร้างความตระหนัก และวิธีการที่โรงเรียนและชุมชนจะทำงานร่วมกัน ขั้นตอนการ คือ การทำกิจกรรมร่วมกัน มีการกำหนดกิจกรรม ผู้รับผิดชอบ งบประมาณ ระยะเวลา การประเมินผล ขึ้นสรุปผล คือ การรายงานผลการศึกษาดูงานที่โรงเรียนต้นแบบได้จัดกิจกรรมให้โรงเรียนทราบแนวทางการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ที่ประสบผลสำเร็จ

2. การพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน ได้แก่ 1) งานสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือหรือบริการชุมชน ซึ่งได้กำหนดการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในด้านต่าง ๆ การให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน การให้คำแนะนำหรือข้อปรึกษาในการจัดกิจกรรมชุมชน การให้บริการแหล่งเรียนรู้ แหล่งศึกษาค้นคว้าทางวิชาการแก่ชุมชน 2) งานสถานศึกษาขอความร่วมมือจากชุมชน ซึ่งได้กำหนดการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในด้านต่าง ๆ การให้ชุมชนเสนอแนะแนวทางเพื่อการสนับสนุนและพัฒนาโรงเรียน 3) งานการเชิญผู้ปกครองและประชาชนในชุมชนมาประชุม 4) งานการออกเยี่ยมผู้ปกครอง และผู้เรียนตามบ้าน 5) งานการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและหน่วยงานอื่น 6) งานการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา ได้กำหนดการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การเผยแพร่ข่าวสาร เกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน

3. การนิเทศติดตามผล แนวทางการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง ทั้ง 6 งานนั้นการพัฒนาการดำเนินงาน ในภาคเรียนที่ 1 ในระหว่างการดำเนินการ ได้มีการสังเกตการณ์ สัมภาษณ์ การจัดกิจกรรมงานต่าง ๆ ในการเข้าร่วมกิจกรรมของครูและบุคลากรทางการศึกษา จะได้รับการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานโดยใช้การนิเทศการดำเนินงานแบบให้คำชี้แนะ โดยจะนำผลการดำเนินงานในครั้งที่ 1 มาสะท้อนผลหาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้างในภาคเรียนที่ 2 ต่อไป โดยมีแผนการดำเนินงาน ครูผู้รับผิดชอบ ปฏิทินการนิเทศติดตามผลการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียน

อภิปรายผล

1. สภาพความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

สภาพความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ระดับสภาพปัจจุบันของการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ งานเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ งานให้บริการชุมชน งานเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน งานจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ งานรับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากชุมชน และงานประชาสัมพันธ์ ตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์ของการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ งานเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ งานประชาสัมพันธ์ งานเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน งานจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ งานรับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากชุมชน และงานให้บริการชุมชน ตามลำดับ ดังนั้นทางโรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในด้านงานประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น เพื่อลดปัญหาและผลกระทบต่อการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สอดคล้องกับวิจัยของ ปัทมาพร แสงแจ่ม (2559 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดพวงนิมิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต

1 ผลการวิจัย สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดพวงนิมิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งจะต้องปรับปรุงให้ดีขึ้นตามลำดับ ดังนี้ ด้านการให้บริการแก่ชุมชน ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการได้รับความช่วยเหลือจากชุมชน ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นและด้านการประชาสัมพันธ์ สภาพที่ควรจะเป็นในความคาดหวังของการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดพวงนิมิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดซึ่งมีความต้องการพัฒนาตามลำดับ ดังนี้ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการได้รับความช่วยเหลือจากชุมชนและด้านการให้บริการแก่ชุมชน ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดพวงนิมิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ในภาพรวมพบว่ามีความต้องการพัฒนาตามลำดับ ดังนี้ ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการให้บริการแก่ชุมชน ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชนและด้านการประชาสัมพันธ์ และข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะการพัฒนาการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีดังนี้ ด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีส่วนร่วมในการวางแผน และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและ มีส่วนสนับสนุนให้คำปรึกษาด้านคุณภาพการศึกษา ด้านการให้บริการแก่ชุมชนให้ความร่วมมือและเข้าร่วมกิจกรรมของหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้านและมีบริการถ่ายเอกสารให้กับชุมชน ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ควรแจ้งกิจกรรมของทางโรงเรียนให้ชุมชนทราบเพื่อให้ชุมชนช่วยเหลือทางโรงเรียนและชุมชนโรงเรียนช่วยกันพัฒนาโรงเรียนและชุมชนและสนับสนุน พระสงฆ์เข้ามาอบรมคุณธรรมให้นักเรียน ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นให้ชาวบ้านนำความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาฝึกอบรมนักเรียน ให้โรงเรียนทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนและหน่วยงานอื่นและมีเอกสารเชิญหน่วยงานอื่นทราบและร่วมกิจกรรมสำคัญ ด้านการประชาสัมพันธ์ควรมีการประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ให้รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ เพื่อความสะดวกต่อการศึกษาและมีการประชาสัมพันธ์ทุกครั้งที่โรงเรียนมีกิจกรรม สอดคล้องกับวิจัยของ จีรนนท์ หนูผาสุก (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพการดำเนินงานสัมพันธ์ชุมชนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานสัมพันธ์ชุมชนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านงานทุนทรัพย์เพื่อการพัฒนาการศึกษา ด้านงานเยี่ยมบ้านนักเรียน ด้านงานสานสัมพันธ์และด้านงานกรรมการสถานศึกษา

2. เหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ปัจจัยภายใน (Internal Factor) เหตุปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อการสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในด้านการให้บริการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์และด้านการบริหารจัดการ ทำให้มีปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนการสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้แก่ สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย

ชัดเจนสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด และบริบทของชุมชน คณะครูมีการออกให้ความรู้ในด้านภาษาไทยแก่ชุมชน โรงเรียนมีการจัดอาคารสถานที่ให้กับชุมชนได้มาทำกิจกรรม ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน บุคลากรทุกท่านมีศักยภาพในการปฏิบัติงานสูง และมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง ได้รับจัดสรรงบประมาณในกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน มีอาคารอเนกประสงค์ที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมของชุมชน มีวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อให้ชุมชนได้นำไปจัดกิจกรรมในชุมชน มีการบริหารจัดการการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างเป็นระบบ มีการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานอื่น ๆ ในชุมชนบ้านดอยช้าง เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ปัจจัยที่อุดหนุนการสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้แก่ ขาดการวิเคราะห์สภาพและความต้องการต่าง ๆ ของชุมชน การกำหนดกลยุทธ์ไม่มีการทบทวนกลยุทธ์เดิมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงของชุมชน ขาดการประสานงานกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารยังขาดการติดตามงานอย่างต่อเนื่อง ปัจจัยภายนอก (External Factors) เหตุปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในด้านนโยบาย ด้านการให้บริการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการบริหารจัดการ ทำให้มีปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนการสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้แก่ สภาพสังคมในชุมชนมีความพร้อมทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี และมีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่หลากหลาย โรงเรียนมีระบบ IT ที่ทันสมัยพร้อมให้บริการ และการบริหารจัดการสถานศึกษาได้รับการสนับสนุนทรัพยากรเป็นกรณีพิเศษจากโรงงานกาแฟดอยช้าง และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน นโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กฎหมาย มีความชัดเจน กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้การสนับสนุนการศึกษาโดยการสนับสนุนงบประมาณอย่างสม่ำเสมอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้การสนับสนุนด้านงบประมาณเพิ่มมากขึ้นทุกปี ปัจจัยที่อุดหนุนการสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้แก่ ผู้ปกครองมีฐานะยากจนไม่มีเวลามาร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชนบางส่วน ขาดความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงาน และการเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เทคโนโลยีที่ได้รับยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ในชุมชน รายได้ของประชากรในชุมชนมีความเหลื่อมล้ำค่อนข้างสูง ประชาชนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน การสนับสนุนขององค์กรส่วนท้องถิ่นบางครั้งเลือกสนับสนุนไม่ทั่วถึง การสนับสนุนขององค์กรส่วนท้องถิ่นขึ้นอยู่กับเสถียรภาพของการเมือง มีการปรับเปลี่ยนนโยบายของรัฐบ่อย สอดคล้องกับวิจัยของ วิวัฒน์ วงษ์ขุ่ม (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการจัดกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ปัจจัยที่สนับสนุน ได้แก่ โรงเรียนจัดกิจกรรมการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการประชุมผู้เกี่ยวข้อง วางแผนงานก่อนการจัดกิจกรรมเป็นคร่าว ๆ ไป มีการประเมินผลเพียงบางกิจกรรมโดยใช้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นเกณฑ์ในการประเมิน และกิจกรรมที่โรงเรียน จัดมาก ได้แก่ การพบปะผู้ปกครองนักเรียนที่บ้าน การให้เยี่ยมอาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ การร่วมกิจกรรมทางด้านศาสนาของชุมชน งานวันเด็ก การประสานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการให้คำแนะนำ ตรวจรักษาแก่ประชาชน ส่วนปัจจัยที่อุดหนุน ได้แก่ ปัญหาในการดำเนินกิจการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือขาดงบประมาณในการทำสิ่งพิมพ์ในการเผยแพร่ ข่าวสารให้แก่ชุมชนทราบ ขาดอุปกรณ์เครื่องมือในการให้บริการแก่ชุมชน ครูไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม แก่ชุมชน เพราะพักอยู่ต่างถิ่น ประชาชนไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียน

เพราะฐานะยากจน ต้องทำมาหากิน และประชาชนเข้าใจว่าการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นหน้าที่ของครู และทางราชการฝ่ายเดียว

3. ศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

3.1 การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 1.1) เขียนโครงการ และเสนอขออนุมัติโครงการการประชุมเชิงปฏิบัติการ แนวทางการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามลำดับขั้น 1.2) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เสนอแนวทางการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 1.3) ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการตามกำหนดการ แนวทางการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง โดยมีผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอยช้าง ให้ความรู้เกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ บทบาทและหน้าที่ของครูและบุคลากรต่อโรงเรียนกับชุมชน การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน แนวทางการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และให้ผู้เข้าร่วมประชุม เสนอทางการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 2) การศึกษาดูงาน 2.1) ในขั้นเตรียมการ คือการประชุม เพื่อสร้างความเข้าใจสร้างความตระหนัก และวิธีการที่โรงเรียนและชุมชนจะทำงานร่วมกัน 2.2) ขั้นดำเนินการ คือการทำกิจกรรมร่วมกัน มีการกำหนดกิจกรรม ผู้รับผิดชอบ งบประมาณ ระยะเวลา การประเมินผล 2.3) ขั้นสรุปผล คือการรายงานผลการศึกษาดูงานที่โรงเรียนต้นแบบได้จัดกิจกรรมให้โรงเรียนทราบ แนวทางการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ที่ประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับวิจัยของ Mircea (2006 : Absract) ได้ศึกษาอธิบายและพยายามที่จะอธิบายสถานะปัจจุบันของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและครอบครัวจากมุมมองของวัยรุ่น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยที่ดำเนินการภายใน เพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว ชุมชน ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตโครงการ Alba ที่อยู่ในกระบวนการของการพัฒนาวัตถุประสงค์คือ การหาสิ่งที่รับรู้การเป็นตัวแทนและแบบแผนพฤติกรรมของวัยรุ่นที่มีต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษา และต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและครอบครัวในบริบททางการเมืองและทางสังคม และเศรษฐกิจ ของโรมาเนีย ในระหว่างระยะเวลาการเปลี่ยนแปลงเพื่อสังคมประชาธิปไตย ความจำเพาะของชุดรูปแบบที่นำเสนอ มีพนักงานหลักการศึกษาการวิจัยเป็นหลัก และการออกแบบการวิจัยแสดงให้เห็นชัดเจน มีรายละเอียดจากมุมมองของผู้เข้าร่วม ใช้เทคนิคการสนทนากลุ่มที่แนะนำ และสอดคล้องกับวิจัยของสุรัตน์ ก้อนนาค (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดชัยนาท ผลการวิจัย พบว่า ควรจัดอบรมให้ความรู้ในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ จัดให้มีกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่และภารกิจอย่างต่อเนื่อง ด้านการมีส่วนร่วม เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา ควรคัดเลือก ผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชนเป็นคณะกรรมการประชาสัมพันธ์สร้างความรู้

3.2 การพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน 2.1) งานสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือหรือบริการชุมชน ซึ่งได้กำหนดการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน และครอบครัวในภาวะต่าง ๆ โรงเรียนและชุมชนได้ให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่บ้านไฟไหม้โดยการช่วยบริจาคงบประมาณในการก่อสร้างบ้านตามกำลังของโรงเรียน การให้คำแนะนำหรือข้อปรึกษาในการจัด

กิจกรรมชุมชน ได้แต่งตั้งให้ครูธีรพงศ์ ใจเชื้อ เป็นที่ปรึกษาในการร่วมกิจกรรมชุมชนในงานต่าง ๆ งานบริการเกี่ยวกับอาคารสถานที่ของสถานศึกษา แก่ชุมชน การให้บริการแหล่งเรียนรู้ แหล่งศึกษาค้นคว้าทางวิชาการแก่ชุมชนมีบริการทุกวันทำการโดยมีบริการที่ห้องสมุดโรงเรียน การประสานงานกับหน่วยงานด้านการบริการสุขภาพให้กับนักเรียนมีผลการดำเนินงานในการประสานเรื่องอุบัติเหตุ การเจ็บป่วย การขอรับบริการสนับสนุนเวชภัณฑ์ยา การเสริมภูมิคุ้มกันของนักเรียน 2.2) งานสถานศึกษาขอความร่วมมือจากชุมชน ซึ่งได้กำหนดการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การขอความร่วมมือในการเป็นคณะกรรมการ เพื่อการพัฒนาสถานศึกษา ได้รับความร่วมมือครบทุกตำแหน่งตามระเบียบการแต่งตั้ง การให้ชุมชนเสนอแนะแนวทางเพื่อการสนับสนุนและพัฒนาโรงเรียนมีการประชุมจำนวน 1 ครั้งต่อภาคเรียน การประสานความร่วมมือในงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการออกติดตามนักเรียนที่มีความประพฤติไม่เหมาะสม และการประสานงานทุนการศึกษา 2.3 งานการเชิญผู้ปกครองและประชาชนในชุมชนมาประชุม ซึ่งได้กำหนดการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การเชิญคณะกรรมการสถานศึกษามาประชุม จำนวน 1 ครั้งต่อภาคเรียน การเชิญผู้ปกครองมาประชุม ภาคเรียนละ 2 ครั้ง การจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายผู้ปกครอง/ สมาคมศิษย์เก่า มีคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองระดับชั้นเรียน 2.4) งานการออกเยี่ยมผู้ปกครอง และผู้เรียนตามบ้าน ได้กำหนดการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การออกเยี่ยมผู้ปกครองและเยี่ยมบ้านนักเรียน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง การรายงานผลการเรียนและพฤติกรรมให้ผู้ปกครองทราบ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง การจัดกิจกรรมพัฒนาความเป็นอยู่ของชุมชนให้สะอาดเรียบร้อย การออกไปช่วยงานส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นและอื่น ๆ ร่วมกิจกรรมงานบุญประจำปี 2.5) งานการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ได้กำหนดการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ โรงเรียนมีการประสานงานกับชุมชน ในการประชาสัมพันธ์ตามโอกาสที่จำเป็น การดำเนินงานจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนในด้านงานประเพณีต่าง ๆ การให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนและหน่วยงานอื่นตามโอกาสที่เหมาะสม การให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการติดต่อสัมพันธ์กับชุมชน การเชิญเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาภายใน การมีส่วนร่วมของโรงเรียนในการป้องกันปัญหาต่าง ๆ ในชุมชน การแก้ปัญหายาเสพติด และการป้องกันความปลอดภัยจากการขโมยสิ่งของของโรงเรียนและชุมชน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมประเพณี วัฒนธรรมของชุมชน การต้อนรับผู้ปกครองที่เข้ามาสู่สถานศึกษาด้วยด้วยความเป็นกัลยาณมิตร การจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลาง ในการประชุมระหว่างประชาชนกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน ได้มีการจัดการประชุมร่วมระหว่างโรงเรียน ผู้นำชุมชน องค์กรปกครอง และผู้นำศาสนา จำนวน 1 ครั้ง ในการแก้ปัญหาชุมชน 2.6) งานการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา ได้กำหนดการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การเผยแพร่ข่าวสาร เกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน สัปดาห์ละ 1 ครั้ง การจัดทำเอกสารสื่อต่าง ๆ เผยแพร่ความรู้แก่ชุมชน จำนวน 4 ครั้งต่อภาคเรียน โรงเรียนจัดศูนย์บริการข่าวสารแก่ชุมชน โรงเรียนรายงานผลงานนักเรียนที่ได้รับรางวัลให้ชุมชนทราบ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง การประสานงานกับชุมชน และหน่วยงาน แต่งตั้งครูผู้ประสานงาน คือ เจ้าหน้าที่ธุรการ ในการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา สอดคล้องกับวิจัยของสำโรง สุพร (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนางานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนบ้านสงเปือย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่าการศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชนการปฏิบัติงานตามแนวทางการดำเนินงาน

ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนตามแผนปฏิบัติงานและการติดตามประเมินผลการให้บริการชุมชน การช่วยเหลือ สนับสนุนจากชุมชนและการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอื่น

3.3 การนิเทศติดตามผล แนวทางการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง ทั้ง 6 งานนั้นการพัฒนาการดำเนินงาน ในภาคเรียนที่ 1 ในระหว่างการดำเนินการ ได้มีการสังเกตการณ์ สัมภาษณ์ การจัดกิจกรรมงานต่าง ๆ ในการเข้าร่วมกิจกรรมของครูและบุคลากรทางการศึกษา จะได้รับการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานโดยใช้การนิเทศการดำเนินงานแบบให้คำชี้แนะ โดยจะนำผลการดำเนินงานในครั้งที่ 1 มาสะท้อนผลหาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้างในภาคเรียนที่ 2 ต่อไป โดยมีแผนการดำเนินงาน ครูผู้รับผิดชอบ ปฏิทินการนิเทศติดตามผลการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง สอดคล้องกับวิจัยของสิริพันธ์ ณ พัทลุง (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชนโรงเรียนดงเค็งศึกษา อำเภอบะพวย จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่าการจัดกิจกรรมที่ทำให้โรงเรียนได้ร่วมกิจกรรมกับชุมชน เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน ส่งผลให้เกิดความร่วมมือต่อการจัดการศึกษาในลักษณะของการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทำให้ชุมชนกล้าเสนอความเห็นและชี้แนะแนวทางในการจัดการศึกษา โรงเรียนกับชุมชนยังได้ร่วมกันปลูกฝังความกตัญญูกตเวทีให้กับนักเรียนในวันสำคัญต่าง ๆ เพื่อให้คงอยู่คู่กับชุมชนและท้องถิ่น สอดคล้องกับวิจัยของสมสมัคร วุฒิเจริญกุล (2556 : 155) ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานเพื่อสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการบริหารงานเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ประกอบด้วย 1) กิจกรรมนำโดยการจัดกิจกรรมการจัดเก็บข้อมูล 2) การดำเนินการ โดยการออกเยี่ยมชุมชน โรงเรียนช่วยเหลือชุมชน และชุมชนให้การช่วยเหลือโรงเรียน ด้านอาคารสถานที่ วัสดุ สิ่งของ บุคลากร งบประมาณ และงานวิชาการ โรงเรียนและชุมชนได้ร่วมกิจกรรมร่วมกัน และ 3) กิจกรรมสนับสนุน ประกอบด้วย การสื่อสาร และกิจกรรมการประสานสัมพันธ์ และองค์ประกอบด้านระบบ และกลไกของรูปแบบการบริหารเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ใช้วงจรคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย 1) การวางแผน ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยคือ จัดโครงสร้างการบริหารงาน การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน กำหนดนโยบาย การบริหารงานการสร้าง ความสัมพันธ์กับชุมชน จัดทำคู่มือการบริหารงานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณ 2) การดำเนินการ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย คือ มอบหมายงานให้บุคลากรรับผิดชอบ โรงเรียนจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนและชุมชนประสานความร่วมมือพัฒนางานด้านการศึกษา โรงเรียนจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อสื่อสารความเข้าใจระหว่างกัน โรงเรียนพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน 3) ตรวจสอบ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย คือ นิเทศติดตามการดำเนินงาน ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงาน 4) ปรับปรุงพัฒนา ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย คือ ลการปฏิบัติงานที่ประสบผลสำเร็จโรงเรียนจัดให้เป็นมาตรฐานถือเป็นแนวทางปฏิบัติงานต่อไป เพื่อยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น รวบรวมข้อเสนอแนะ อุปสรรคปัญหา วิเคราะห์ ไปวางแผนดำเนินใหม่ ระบบและกลไกในการบริหารงานตามวงจรคุณภาพ PDCA ของเดิมมีเป็นระบบและกลไกที่สามารถขับเคลื่อนให้การบริหารงานเพื่อสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีประสิทธิภาพ เนื่องจากเป็นระบบที่เริ่มจากการวางแผนงาน การนำแผนงานไปสู่การปฏิบัติ การตรวจสอบ การจัดทำมาตรฐานงาน ในกิจกรรมที่ดำเนินการแต่ละกิจกรรมจะมีวงจร คุณภาพช่วยขับเคลื่อนทุกกิจกรรม งานไม่

ข้าซื่อน บุคลากรทุกคนในโรงเรียนหรือชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม เป็นการทำงานที่เป็นทีม งบประมาณในการดำเนินการถูกใช้อย่างคุ้มค่า ลดความเสี่ยงในการบริหารงาน กิจกรรมงานเป็นพลวัตร เชื่อมโยงกัน และงานที่ไม่ได้สร้างภาระให้บุคลากร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการศึกษาไปใช้

1. ผู้บริหารควรนำองค์ความรู้และแนวทางที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนงานของการสร้างความสัมพันธ์ วางโครงสร้างการบริหารและการจัดการแนวทางการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านดอยช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ให้มีความเหมาะสม เกิดประโยชน์ต่อองค์กร ตลอดจนสามารถควบคุมการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป
2. ครูควรมีการวางแผนการจัดการการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อพัฒนาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนต่อไป

ข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไป

ศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบนพื้นที่สูงในจังหวัดเชียงรายมาเป็นแนวทางในการพัฒนาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มีคุณภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กมล กำลังหาญ. (2546). *ปัญหาและความต้องการในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน* :

กรณีศึกษาโรงเรียนศึกษานารี. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). สถาบันราชภัฏธนบุรี.

กรุงเทพมหานคร.

กิตติมา ปรีดีดิถ. (2532). *กระบวนการบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร: อักษรบัณฑิต.

จิรนนท์ หนูผาสุก. (2558). *สภาพการดำเนินงานสัมพันธ์ชุมชนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา*

ประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 4. (การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏ

กาญจนบุรี. กาญจนบุรี.

บุญชม ศรีสะอาด. (2535). *หลักการวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาสน์.

- ปัทมาพร แสงแจ่ม. (2559). *การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดพวงนิมิตสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี.
- วิวัฒน์ วงษ์ขุ้ม. (2550). *การจัดกิจกรรมการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพมหานคร.
- สนธยา ตุ่นเจริญ. (2545). *ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญ อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี.
- สมสมัคร วุฒิเจริญกุล. (2556). *รูปแบบการบริหารงานเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. อุบลราชธานี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). *คู่มือการปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานฯ.
- _____. (2547). *แนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานฯ.
- สำเร็จ สุพร. (2543). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์กับชุมชนโรงเรียนบ้านสงเปือย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. สกลนคร.
- สิริพันธ์ ณ พัทลุง. (2551). *การพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนดงเค็งศึกษา อำเภอยะบะ จังหวัดนครราชสีมา*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม.
- สุรัตน์ ก้อนนาค. (2554). *แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชัยนาท*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. นครสวรรค์.
- Mircea. (2006). *Relationships Between School and Family: The Adolescents' Perspective*. Retrieved 12 August 2020, From Net/inden.php/fqs/./461